Kilenczedik évfolyam. 41. szám. Muraszombat, 1893. október 8.

MURASZOMBAT ÉS VIDÉKE

Gazdasági és társadalmi hetilap.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési ár
Egész évre 3 frt. Félévre 1 frt 50 kr. — A gazd. fiókegylet tagjainak: egész évre 2 frt, félévre 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.
Előfizetési pénzek és reclamatiók a kiadóhivatalhoz intézendők.

Szerkeszti és kiadja:
A muraszombati gazd. fiókegylet.
A szerkesztésért felelős:
HORVÁTH GYÖRGY.

Kéziratok, levelek s egyéb szerkesztőségi közlemények a szerkesztőséghez küldendők.
Hirdetési díj: 1 hasábos petitsor egyszeri hirdetésénél 10 kr. többszöri hirdetésnél soronkint 6 kr. Bélyegdij 30 kr.
Nyilttér petitsora 25 kr.

A magyarság diadala a vend vidéken.

Csendlak, 1893. október 4

Ide lent Magyarország délnyugoti sarkában átérezte immár a hazafias közvélemény annak szükségességét, hogy e jobb sorsra méltó és ez ideig régi idő óta elfeledett, a közművelődés számos tényezőit nélkülöző nép nyelvén utat, módot és alkalmat arra, hogy édes hazánk nyelvét elsajátithatva, lelkünkhöz szivünkhöz közelebb érve minket teljesen és mindenkor megérthessen, a szivében táplált magyar érzelmet édes magyar hazánk nyelvén is kitüntethesse.

Kedves és reánk nézve nagyon is életfontosságu e munka: mi összeölelni akarjuk önnönmagunkkal e járásnak minden népét szivben, lelekben, de majdan nyelvében is egyaránt.

Igen fontos egy tényező az, hogy magyar anyákat teremtsünk e járás területén, akik az anyai szeretet és az erkölcs törvényei által buzditva elmondhassák a haza jövendő reményeinek:

„*Kis kacsóid összetéve szépen,*
Imádkozzál édes gyermekem."

Hálás e nép ami édes hazánknak, a mely a szabadságot minden téren és minden jogaival megadja; e járás népe lerótta a haza iránti kötelességét az elmult nehéz időkben is: teljesiti ma is mindazt, amit az édes haza jóléte haladása és szebb jövője követel. Ily talajon hálás a munkálkodás!

A muraszombati járás tanitói köre nemesen fogta fel hivatását.

Küzdött, fáradott, dolgozott elismerésre méltó sikerrel: a mi korábban ismeretlen volt, ma már gyermekeink ismerik — a haza nyelvét, örömmel énekelnek magyar népdalokat.

És hát most már miért ne fejlesztenők és terjesztenők tovább a sok küzdelem és fáradozás után elért eredményt; miért ne adnánk alkalmat járásunk népének, hogy a magyar állameszmét megismerve és elsajátitva az állam nyelvét is, e tudását a maga hasznára értékesithesse?

Ezen vezéreszmék irányitották a muraszombati járásnak „Általános tanitókör"-ét és hogy reményökben nem csalatkoztak és hogy hazafias működésök teljes sikerre számithat, azt igazolják a tények és az ünnepély lefolyása, amely alkalomból első sorban dr Ivanóczy Ferencz csendlaki esperesplebános epen a legalkotmányosabb fejedelem, dicsőségesen uralkodó királyunk nevünnepén tartotta az első magyar hitszónoklatot a stájer határszélen — Csendlakon.

Ez valóban a magyar állameszmének feltétlen diadala és méltó arra, hogy járásunk történetében Clio feljegyezze e nagy napot; de Clio jegyezze is ám fel hiven azt is, hogy legalkotmányosabb királynak m. kir. főudvarmestere Szápáry Géza gróf és a nagybirtokosok köréből Batthyány Zsigmond gróf, ez utóbbi honved huszártiszti egyenruhában, a járásnak igen számos értelmiségi osztálybeli tagjaival együtt megjelent. — Üdv és áldás a szent czél előmozditása körül mindannyiokra.

A körgyülés október 4-én délelőtt 10 órakor Völgyi Ferencz csendlaki tanitó elnöklete mellett megnyilván, tudomásul vették a megnyitóbeszédet, felolvasták a mult körgyülés jegyzőkönyvét s azt hitelesitve elnök a folyó ügyekről elszámolt.

Tekintettel a magyar nemzet ezer éves ünnepélyének alkalmából rendezendő különféle kiállitásokra és arra, hogy a magyar egyházi ének hozandó be a templomokba és imaházakba, Takács R. István muraszombati áll iskolai tanitó tartott magvas és általános helyesléssel találkozott értekezést. Kivalóan érdekes a tantestület által kitüzött következő pályamunkára: „*Mi járásunk értelmiségének kulturális feladata és miként feleljen meg annak?*" vonatkozó tárgyalás.

A biráló bizottsághoz — eleggé sajnos — e szép terü és hálás tetelre csak egy pályamunka érkezett, amely bizottság a pályaművet a második dijjal jutalmazandónak ítelte.

Az élénk eszmecserében a biráló-bizottság is résztvevén, utoljára is, tekintve az irónak nemes és hazafias irányból kiinduló talpraesett gondolatmenetét, jóhiszemü tanácsát, a biráló-bizottság a körgyülés tagjaival egyetemben szivesen hozzájárult ahhoz, hogy a biráló-bizottság javaslatának mellőzésével — tekintve a figyelemre méltó buzgóságot, az ügy iránti meleg érdeklődést — a pályamunka szerzője az első jutalomdijat kapja meg.

A pályamunkának irója Koczuván János csendlaki s tanitó, zala megyei izsakóczi, tehát vend származásu fiatal ember s igy vallásos alapon nyugvó hazafias igaz magyar érzülettől áthatott munkájáért kétszeresen dicserendő.

A negyedórai szünet után elnöklő Völgyi Ferencz csendlaki tanitó, a körgyülési tárgysorozat 7. pontjának: „A magyarositó és közmüvelődési szakosztály megalakitása s tisztviselőinek megválasztása" tételénél felkérte Török Ernő muraszombati kir. közjegyzőt, mint a „Vasmegyei tankerületi tanitótestület" régi tiszt. tagját, hogy: a tanitók tömörülésének szüksége, a tanitók támogatása az értelmiségi osztály részéről és magyarosító szakosztály megalakitása érdemében előadói és inditványozói szavát emelje fel.

Erre Török Ernő kir. közjegyző a következő beszédet tartá:

Kiválóan Tisztelt Hölgyeim Uraim!

Nemes, hazafias irányu megbizást elvállalni — polgári kötelesség: megfutni a harcztérről — gyávaság; belebujni a mai közömbös kor nem tőrőlömfele tág köpenyegébe, enni és halligatni csupán — nem emberi hivatás, nem valami felemelő.

„Imádkozzál és dolgozzál" levén örök jelszavam, az örök munkát választám osztályrészemül, életpályámul; ép azért ezer köszönetet mondok e derék, hazafias, kedves testületnek, hogy adott nekem alkalmat e téren is a munkára és mert a munka nemesit igazán és csak „a munka után édes a nyugodalom," a munka és tett ikertestvérek levén, jelszavam leszen: „*Hass, alkoss, gyarapits — s a haza fényre derül!*" A hol munka van: ott van élet és mesze onnan a halál, az enyészet, a végpusztulás.

Eldődeinkre a távol keleten hatott a kényszer, a szükség, a kevés legelőterület; hatott a nagynevü Attiláról és a hun ősökről fentmaradt emlék és monda; hatott a távol nyugaton fekvő tejjelmézzel folyó Kánaán csábja; hatott a dalnokok hősies meséje és e hatás varázshatalma alatt elhagyta ázsiai bölcsőjét a magyar és a „hadak utja" oda fönt az égen volt vezetőjök itt a földön.

A hatás hatott tovább is és szülte az egész vándornemzetet összekötő gyeretérést, viszonosságot, egymás iránt a: önfeláldozásig menő kölcsönösséget; a hatás eredménye volt az a történelmileg ismert tény, hogy a czél szentsége által egybeforr-

TARCZA

Melyik volt boldogabb?

— Beszély. — (Vége.)

Irta: **Seperné Nagy Kornélia.**

Tehát, melyik volt boldogabb? Emma-e a ki meghalt, mielőtt a szerelmet élvezhette volna, vagy Olga-e a ki szerelmének halálát volt kénytelen átélni? Igen is szerelmének halálát. Mert lehet-e többé olyan embert szeretnünk, a ki szerelmünkre oly érdemetlenné teszi magát?! — Valamint egy igaz keresztény lélek nem tiszteltheti **többé azt az oltárképet, a mely előtte bálványképnek bizonyult be, ugy az igazán nemes női** szív sem birja többé azt a férfiut szeretni tudni, a kinek előbb oly nemesnek hitt jelleme oly igen aljasnak, megvetendőnek bizonyul be előtte. Nem, az lehetetlen is volna, hogy egy tiszta, erkölcsös asszony, egy erkölcsileg tökéletesen megromlott férfiut sokáig szerethessen.

Ha még oly erős, szenvedélyes volt is az ilyen két — egymással homlokegyenest álló jellemü egyén közt — a szerelem, annak előbb-utóbb meg kell szünnie; mert ott, hol nem egyezők a jellemek, a lélek harmoniája nem tartós. Sokszor sokan csodálkoznak azon, hogy valamely ritka jóságu, kitünő erkölcsi tulajdonokkal biró nőt elkorcsosult, romlott erkölcsü férj miért hogy megbecsülni nem bir. Holott azon én soha sem csodálkozom, sőt igen is természetes következtezésnek tartom, miután én is osztom a németek véleményét, hogy: „hasonló hasonlóval szeret egyesülni." (Gleiches mit Gleichem gesellt sich gern.)

Igen. Ez helyes okoskodás volna. De képzeljenek el egy ilyen helyzetet!

Milyen érzés lehet az egy mélyen érző, tisztaleteméltó nőre nézve, hogy megvetni legyen kénytelen azt a férfiut, akit előbb ugy szeretett, **ugy bálványozott. Milyen érzés az! És a férfiuval együtt lakni és édes nyájasságnak egy szavát sem váltania többé; a ki előbb térdein csuszott előtte, hogy szerelmes, nyájas pillantását, csókjait — élvezhesse. Milyen élet, milyen küzdelem az! Mert — küzdelem az ilyen élet. Küzdés, a tiszta, a nemes erkölcsiesség és a banális, közönséges erkölcstelen érzelmekkel.**

Olga küzdött önmagával, mig végre is — az erkölcsi érzülete győzött. Felülemelkedett benne **az erkölcsi tisztaság s ez győzte meg szivét, mely a nemtelen tárgyat is egy ideig még szerette. Szerette férjét még egy ideig, még akkor is,** mikor az már szerelmét nem viszonozta s szerette volna talán még tovább is, ha az oly megvetésre méltóvá nem vállandott volna. Tehát szerelmét leküzdötte; az megszünt őt gyötörni. De nem volt-e reá nézve még nagyobb gyötrelem, szenvedés, fájdalom, megaláztatás az, hogy már nem volt képes szeretni azt, a kit előbb ugy imádott: férjét?!

Emma vőlegénye meghalt, eltemették és ő elsiratta, meggyászolta — egyszer.

Olgának a szerelme tárgya: férje — folyvást ravatalon fekszik, élőhalott, tetszhalott, erkölcsihalott — az ő szivében, akit folyton gyászolnia, siratnia kellene, de nem tudja, mert az érdemetlen arra. Oh minő kin az neki, hogy még meg sem sirathatja azt, aki már oly rég meghalt ő reá nézve. Olyan ő, mint a kősziklához láncolt Prometheus, kinek a szivét keselyük téptek, szaggatták és ő nem birt az ellen védekezni. Olga férjéhez van láncolva, férjéhez, akit imádott, aki őt viszont szerette, aki őt már nem szereti, s a kit ő meg már megvetni kénytelen. Tehát melyik volt boldogabb? Emma vagy Olga?

Emma legalább tudott sirni és sirva meghalni.

Olga sirni sem bir, meghalni sem tud, de azért szivét a fájdalmak — keselyük módjára tépik, szaggatják.

Hány szegény nő sorsa ez!

És még sem válhatnak el férjeiktől ugy, hogy vallásváltoztatás nélkül ismét férjhez mehetnének, mert hisz azt a vallási törvényeink tiltják. Ha valláserkölcsös a nő, az ilyen házasságban a mártir koronáért küzd, ha pedig a küzdésben a vallásos hite meggyöngült, jobb meggyőződése illusióvá foszlott szét, mi áll előtte?!

Szegény Olga — csak küzdjél tovább; a nő sorsa ez és nem a földi boldogság!

Tehát, hogy melyik volt boldogabb: Emma-e vagy Olga? talán nem is kell többé kérdeznem; valamint azt sem vonhatják kedves olvasóim kétségbe, miszerint egyik sem volt — boldog.

És igy talán hitelt adnak önök is annak, ha azt állitom, hogy én is hiszek, — ha nem is a vércse baljóslatu vijjogásának jelentőségében — de mindenesetre: mint Emma és Olga hittek, — az előérzetekben.

Az előérzetek ritkán csalják meg az embert. Mintegy ösztönszerüleg megérezzük: jó vagy balsors ér-e bizonyos alkalmakkor. Csakhogy — sajnos! az ilyen előérzetekre aztán mégsem hallgatunk. Azt mondják rá: ah, gyarapits az egész! — és igy nem védekezünk előre. (Néha meg, persze telán hiába is volna a védekezés?)

Pedig tessék elhinni: vannak előérzetek!

rott, számra csekély magyart lépten-nyomon diadal övezte, köszoruzta.

Az egyetértés volt a ható ok, a mely akadályt nem türt, de lerontott utjában igen sokat. Hadur népének hivatása ide nyugotra szólt. Quis contra torrentem? Isten ujja volt a vezető!

Az összhatás, az egyesülés csodákat mivelt! Tisztelt Hallgatóim! Nem elég megszerezni az üres beltelket, ott alkotni is kell, házitüzhelyet kell teremteni, a mely véd hideg, meleg, zivatar ellen; a melyen belül a családi boldogság tüze hevit, a melyen belül az ártatlan gyermek csevegése a legkedvesebb zene a szülők előtt.

Alkottak őseink nagyot, sokat, dicsőt; alkottak hazát, alkottak sziklavárat, a melyet ostromolt és ma is ostromol ezredévek vihara: feltornyosulnak a hullámok, de Hunnia mosolyogva nézi a Titánok harczát, a hullámok elcsendesültek és kell, hogy elcsendesüljenek! Itt a magyar marad és él, mert: „*A nagy világon e kivül nincsen számodra hely . . .*“

A magyar nemzet nem vándormadár immár; itt éri a tavasz, itt találja a tél, itt éri meg ezredik évét, ide köti a föld egy csendes sirgödör s ez a föld „*mely ápol s eltakar.*“ Itt „apáink vére folyt s a melyhez annyi szent nevet egy ezredév csatolt.“

Alkotott, ásott őseink visszavonása mély sirt a Mohi pusztán, belé is fektetett a tatár. IV. Béla királyunk behantolta a tátongó ürt és a sir fölött megalkotá ujra az elveszhetlen magyar hazát.

Mohácsnak véres mezejét, II. Lajos kora sirját megalkotá ismét az, hogy magyar ette a magyart; ámde bár elhamvadt a tüz, a parázs-szikra, mint Phoenix hamvaiból kikélt és lám

„*Nyolczszázadok vérzivatarja közt*
Rongált Budának tornyai állanak.“

A hü szivben, a nemes lélekben, a törhetlen honszerelemben élt és él a magyar hazát annyiszor feltámasztott, talpraállitott alkotó elem.

Örök harczok csapásai alatt megfogytak a honalkotók; de Isten adott a keleti fajnak vérébe oly tulajdonságot, amely megóvta a hunok és avarok végveszélyétől.

Ez a keleti faj, melyet a szent szabadság szült, mely szabadságban élt és halt, hogy türhette volna a rabszolgaságot?!

A rab, a szolga rendszerént lopja, csalja az nrát, sőt eletére tör: és ime a meghóditott népek soha sem lázadtak fel a magyar ellen!

Nem, soha: mert a lovagias magyar a meghódoltakból jó barátot, testvért teremtett; megosztotta volt ellenfelével a maga takaróját, oda adta neki is a maga jogait, szabadságát!

Vae victis! igazolja a történelem az egész világon, csak a magyar látott embert a legyőzöttben!

Igy gyarapitott ez a sokat szenvedett, vérzett ritka nemes magyar! Igy jött közénk a sváb, a német, a szász, a szerb és annyi más faj és találtak oly életet, oly hazát, a minőt elnagyott hona terén még az édes álom sem festett elébe!

Legyen örök hála és dicséret mindazon nagynevü elődöknek, a kik nekünk itt édes „*otthon*“-t alkottak s azt verökkel áztatták, a melyért meg is haltak, a melyért elszenvedték a sötét börtönt nehéz bilincseivel!

Fel nemzetem apraja, nagyja! Fel és előre a munkára! Dicső ősök multja legyen anyja a legtevékenyebb jelennek, hogy a kesö unoka, a jövő, legyen még dicsőbb, még fényesebb, még áldásosabb a magyar hazára!

*

Ha apád nem épitett házat, épits te; ha szülőd üres telket szerzett: gyarapitsd, gazdagitsd édes fiam te! Oly rövid egy emberi életkor, hogy a bölcső és a sir igen közel állanak egymáshoz. — Nemzetek életében százévek tünnek el; aki szántott és vetett, az aratott is.

A mi apáink házat szerezve egyik kezökben az épitő kőmives kanalával, a másikban karddal épitettek és védeketzek; ők védték a véren szerzett földet a beléje vetett maggal, a szabadsággal.

Nem volt idejök körülnézni a ház tájékán és belül! Nem figyelhették meg azt, hogy óvakodni kell a bábeli torony épitésétől, mert utoljára nem értik meg egymást. Ők csak barátot kerestek és telepitettek jóhiszemüleg! Nem vártak hálátlanságot, gyülölködest, ármányt és cselszövényt! És mégis ugy volt; sok faj sok nyelv közt ma is látjuk a közmondás igazságát: „Nyugtával dicsérd a napot!“

Ki fogja tagadni, hogy Erdélyben és Tiszántul a dákóromanok „véres millenium“-ot igérnek, kőszörülik a kést, a kaszát mindaz ellen, ami magyar. Mikor már katonának kell őrizni ott a személy és vagyonbiztonságot! ? Ki tagadhatja el, hogy felvideki tót honpolgáraink közt naponta hintik a konkolyt; napról-napra csak az átkos magyar iga ellen lázitanak.

Ki tagadhatja el, hogy a házában lakó s e hazát eladni kész romlott csoport a magyart csak betyarnak, rablónak, jogtiprónak hirdeti, urbi et orbo!?

Ki tagadhatja, hogy lovagias, szabadságot élt, azért haló, azt másokkal megosztó magyar nemzetünket Európa előtt müveletlennek, barbárnak hirdetik?

Vészes jelenségek ezek tisztelt Hölgyeim, Uraim s különösen akkor: a mikor Oroszországban eltiltják a vallásszabadságot; a mikor, a ki élni akar, kényszeritve van az orosz vallást elfogadni; a mikor az orosz az ő templomaiban, iskoláiban kitépi a másik faj és nemzet nyelvét. Ezek élő példák s az a legelszomoritóbb, hogy a meglevő szabadság helyett nálunk is már a kancsuka után sóvárognak. Ez a zsarnokság nem lel tanyát a szabadság emberének, a magyarnak szivében!

A nagy nemzetestnek kebelében — Tisztelt Hölgyeim, Uraim! — van egy spártai Leonidásféle kicsi, de hős hadsereg . . . Élete az örök munka, kenyere a gond, nélkülözés s a keserüség; fegyvere a könyv, hirnöke a szó, hatalmi köre négy fal köze, éltetője a remény, a mely ébreszti serkenti, bátoritja a hazafias nagy munkában. Nagy hatalom volna, ha tetterős kezeit bilincsbe nem verik; örök mozgony volna a nemzettest életében, ha a gépet ápolják, segitik, munkáját méltányolják. Szik láról kell elővarázsolnia a termő talajt sok helyütt.

Van hite: itt a magyarnak nemzetközi hivatása van. Van reménye: Árpád örökében magyar nemzet marad, él nyelvében és szivében.

Van szeretete: utolsó leheletéig száraz kenyér mellett is kitart a megszeretett édes hazáért!

Ez a sereg minden tagja mind megannyi barátságosan hivogató és a sötét éjben kalauzoló mécsvilág! Mindegyike kertész is a társadalom nagy kertjében; irtja a gonosz hajtást, olt nemeset és termel áldásosat. Ez a sereg a jövő nemzet épületének kőmivese, ácsesa.

Minek mondjam tovább, ez a legyőzhetlen sereg Magyarország tanitókara!

Valljuk meg igazán! E lelkes sereg előtt müveltek minket azokká, a mik s a kik vagyunk!

A hálaérzet emelje le kalapunkat e testület előtt! Társadalom add meg végre valahára a felvilágosodottság korának alkonyán nekik az ébredő tavaszt: add meg végre az elismerést a méltó érdemnek!

Rázd le társadalom magadról jövőre az eddigi jogos vádat, hogy a gőgöt, a mások lealázását kores szivedben önmagad neveled; társadalom ébredj és ébreszsz mindenkit, hogy a legnemesebb ősök munkája után, példája szerint — te is vedd ki a a munkából részedet, te is a jelenben és a jövőre „Hass, alkoss, gyarapits!“ vállvetve és kezetfogva.

Az erő az egységben, az összetartásban van, nem tagadhatja senki! Honnan van tehát az, hogy a társadalom szétbullott, egyik osztály agyarkodik a másikra, egyik kapkod a másik falatja után?!

Tegye más, csak magyar ne! A ki magyarnak vallja magát, legyen az szivében, lelkében nyelvében magyar: Féltre az álszenteskedéssel! Nekünk magyarosan nyilt és őszinte egész emberek kellenek! Akkor hamar megértjük egymást, leszünk erősek és leszünk itt Európa közepén áttörhetlen falanx.

Legyen egyik áttörhetetlen falanx a hazai tanitói kar! Legyen köztök testvériség, barátság! Legyenek munkás, tevékeny tagjai a nemzeti ujjászületés nagy müvének! Oket jelölte ki a nemzet geniusza a nemzet ujabb napszámosainak! Oket szólitja már a jelenkor egy szebb, boldogabb jövő alapvetőinek! És mert nincs szentebb, magasztosabb hivatás, mint nevelni Istennek és a hazának élő és halni kész honpolgárokat: ide vele a legszentebb czél, az oltár itt áll; nem vért, csak baráti kezet, támogatást, honszeretetet kérünk a közös munkára!

Mozduljon meg az alvó, a tespedéstől nehézkes társadalom minden értelmes tagja; ide vele már most tettre készen — elég volt a szóból, de ez nem menti meg még biztosan és nem tartja fent a magyar hazát. Seregeljünk össze és dolgozzunk! Nem kivánunk sokat senkitől! Tisztelt Tanitói kar! A ki hitét, bizalmát a jó Istenbe helyezi, az nem csalatkozik! A tanitói kar dolgozik, fárad és küzd, de jutalma, megérdemelt jogos tekintélye el nem maradhat.

A magyar nemzeti nyelv egyik főapostolának, Révay Miklósnak a nemzetiségi vidéken tevékenyen mozgó „Délmagyarországi tanitóegyesület“ állitotta fel emlékszobrát támogatva az összes értelmiség által! Egész Magyarország tapsolt az uttörő tanitói karnak! És mi maradhatnánk tétlenül összetett kezekkel, közömbösen?

A tanitói karban én nem találok különbséget, legyen az felekezeti, községi vagy állami, annak csak egy czélja van és lehet: lerakni a nemzetvető alapkövet a kicsi lelkek eszébe és szivébe! beléjök oltani a tudvágyat hazafias magyar szellem ébresztése mellett. E téren mind találkozhatnak és egyesülni kötelesség!

Mikor e járás jobb sorsra, boldogabb életre méltó népe ugyis elismerésre méltón tüntetőleg vallja magát a magyar haza polgárának; akkor annál magasztosabb feladat megragadni az első alkalmas pillanatot megnyerni a népet a mi kedves, zengzetes hazai nyelvünknek iskolában és templomban egyaránt! Keresse müvelődésének forrását ide haza és nem a külföldön! Vártól, kastélytól palotától le az utolsó szalmakunyhóig legyünk mi itthon végre valahára, értsük meg egymást és tudjuk mi a tennivaló! Tisztelet az anyanyelvnek, mi azt nem vágjuk ki senkinek szájából, noha velünk magyarokkal szemben már sokszor megpróbálták, de sikertelenül.

Mi csak egyenlő mértéket követelünk, mert ha velünk magyarokkal szemben annyiszor hangoztatják már az unalmasságig, hogy nem müvelt az, aki németül nem tud: no már akkor én még a némettel szemben is nyiltan kimondom a köznondást: „A hány nyelvet birsz, annyi embert ér-z.“

Tehetség, munkás erő elég vár kiképzésre e járásban is! A legnagyobb bün volna a most létező s ezután fel-feltünő tehetségeket önmagukban elcsenevészni hagyni akkor, a midőn őket megmenthetjük a magyar kulturának.

A ki ma pályát keres, annak országa, hazája nyelvét, a magyart, feltétlenül birnia kell.

Ezért kell ide magyarositó társaság! Kinekkinek bárhol, bármikor, bármi hatóság előtt, az ipar avagy kereskedelem terén legyen tennivalója, értsen meg mindent, értekezhessék bárkivel. — drága és mégis igen sokszor megbizhatlan, haszonlesö, kártevő tolmácsok nélkül.

Mi a népen akarunk segiteni és óhajtjuk, keressük: az egy akolt, egy pásztort, de csak a meggyőzés, ugy a szeretet fegyvereivel!

Nem irtunk ki fajokat; nem tépünk ki nyelveket; nem romboljuk le a szivek oltárát!

De ám a városban, a palotában, a kastélyban, a plébános és a pap lakában, a tanitó tüzhelyén, a hivatalokban keljen föl a magyar nemzetiségnek fényes, ragyogó napja ujra és ujra; legyen mindmegannyi a magyar nyelvnek sziklavára, a hol mindenkor az idők végéig leljen édes otthont mindaz, aki és ami magyar!

Ne vádoljuk az ősöket, ők mindent nem tehettek; de a drága hazai földre hullatott vérök végre-valahára szivben, lélekben — és azon felül épen a nyelvben is, tegye egységessé, egésszé és hatalmassá Attila és Árpád nemzedékét.

Ez a kedves, nemes kötelesség minket, a jelen embereit, terhel, ez a mi munkánk!

A ki Franczia országban települ le és élni akar, megtanulja a franczia nyelvet! Az élet parancsolja, követeli, hogy ki-ki saját országának nyelvét birja. Tudjon bár még több nyelvet, az az ő szerencséje, mi azt nem gátoljuk, sőt gratulálunk! Az ősök vérrel adóztak, tőlünk csak jó szivet, lelket, támogatást vár a haza!

Értelmiség, csatlakozzál! „Nem magyar az, ki ma hátra marad!“

Fogjunk kezet mindnyájan, mint a vérereket megnyitott honfoglaló 7 vezér! Legyen egy czélunk: terjeszteni a magyar nyelvet, mikor a hazafias érzelem ugyis megvan itt e járásban!

Értelmiség fel a legszentebb munkára! Unokáink hadd dicsérjék nevünket, tettünket! Késünk már nem szabad!!!

Mondjuk ki szivvel, lélekkel egyhangulag:

A muraszombati járásnak tanitósága körében és közreműködésével, a hazafias értelmiség támogatásával a magyarosodás előmozditása czéljából szakosztályt alakitunk, oda belépünk, azt teljes erőnkből anyagilag és erkölcsileg támogatjuk!

Munkára hálas tér kinálkozik, az idők ideje elkövetkezett; nemzetiségi viharfelhők tornyosulnak a láthatáron; itt az idő örökre elaludni avagy évszázadok nehéz bilincsalmaiból jobb életre feltámadni! Nyelvében is mindenkorra megalapitani Szt.-István birodalmát!

Petőfi nagy költőnkkel végzem szavaimat!

„Föl nemzetemnek apraja, nagyja,
Szégyen reá, ki lomhán vesztegel;
Dicsőség arra, a ki dolgozik . . .
Válaszszatok most: szégyen vagy dicsőség!

* *

A pompásan, finom tapintattal, beható körülátással elmondott fenti szavak hatása az lett, hogy az összes jelenvoltak egyhangulag üdvözölték az eszmét és határozatilag kimondotta az elnök:

„*Támaszkodva az előadó által előterjesztett inditványra, a muraszombati járásnak tanitósága körében és közreműködésével, a hazafias értelmiség támogatásával a magyarosodás előmozditása czéljából magyarositó és közmivelődési szakosztályt alakitunk.*“

A tisztség nyomban egyhangulag meg is választatott. Elnök lett: Takács R. István muraszombati áll. tanitó; alelnök: Kondor Ferencz, halmosi áll. tanitó; titkár: Vucsák Sándor, urdombi áll. tanitó; pénztárnok: Bakó János, szürüházi ev. tanitó; választmányi tagoknak megválasztattak: Völgyi Ferencz csendlaki róm. kath., Fliszár János bodóhegyi ev., Láng Ignácz barkóczi állami, Kolossa Ferencz mezővári állami, Sinkovich Dénes vaskorpádi állami és Pusztai József mártonhelyi róm. kath. tanitók.

Öröm volt látni a lelkesedést, mint törekedett ki-ki, hogy tagul beiratkozhassék.

Öröm töltötte el a körgyülést, midőn Török Ernő kir. közjegyző bejelentette, hogy dr. Károlyi Antal Vasvármegyének a közmivelődés és a magyarnyelv terjesztése körüli buzgó alispánja a szakosztályba való belépését ezennel tudomásul vételni kéri.

Takács R. István muraszombati állami tanitó felolvasta a szakosztály alakulását örömmel üdvözlő táviratokat, u. m. dr. Károlyi Antal alispán, Ratkovich Vendel tótságkerületi esp.-plébános, most szombathely-egyházmegyei székeskanonok, ugy Halász Ferencz vasmegyei tanfelügyelő uraktól.

Jöttek magánlevelek is, Kovács Károly szombathelyi törvényszéki biró stb., szivből, lélekből üdvözölve a tanitóság magyarositási mozgalmat.

A felemelő hazafias emléküunepet méltó koszoruval zárta be a tanitói kar által megiuditott 10 éves jubileum.

Völgyi Ferencz csendlaki tanitó volt összetartó eleme és kapcsa a járás tanitói karának; 10 éven át szive, lelke melegével érzett együtt tagtársaival, egy volt örömükben és bánatukban.

A tanitói kar, hogy önönmagában a tevékenységet, az odaadó buzgalmat megtisztelje és a való érdemet megkoronázza, Kondor Ferencz halmosi tanitó által üdvözölte a jubiláló elnökét és kartársai kedves emlékü tárgyakkal lepték meg szeretett elnöküket.

Az ünnepély végét diszebéd képezte, amelyen első sorban dr. Ivanóczy Ferencz esperes-plebános a névnapos királyi felséget éltetve számos üdvözlő beszéd hangzott el.

Völgyi Ferencz gróf Szápáry Géza és gróf Batthyány Zsigmond urakra, Kondor Ferencz dr. Ivanóczy Ferencz s a járás lelkészeire, Takács R. István: dr. Károlyi Antal alispán, Ratkovich V. szomb. egyhm. székeskanonok és Halász Ferencz megyei tanfelügyelő urakra emelték poharukat. Beszéltek még Saáry József aljárásbiró, Csorna Jenő szolgabiró, Láng, Hunyady tanitók stb.

Örömmel emlithetjük fel, hogy grf Batthyány Zsigmond tekintélyes összeggel első sorban járult ahhoz, hogy a szakosztály necsak papiron legyen meg, hanem magyarositó tevékenységét tényleg meg is kezdhesse.

Hála Isten, a példa vonz, negyedóra alatt tetemes összeg lett biztositva.

Édes örömmel fogadja a magyarositó és közmüvelődési szakosztály a bárhonnan jövő adományt.

A Mura mentén elvetett magyar mag hozzon a hazára és a magyar nemzetre mielőbb teljes áldást, békességet és boldogságot az egész járásra kastélytól le az utolsó szalmakunyhóig!

Hogy óvakodjunk a tüdővésztől.

(Vége.)

De a beteg szobájának tisztán tartása nem abban áll, ha szárazon, jó nagy port verve, felseperjük a padlót, hanem abban hogy megnedvesitett seprüvel és vizes törlő rongygyal megtisztogassuk a szobatöldjét; — és rendkivül szorgalmasan vigyázzunk arra, hogy ha valamely butordarabra, ágyra, képre vagy tükörre por szállt, azt onnan nedves ruhával letöröljük, gondoskodván arról is, hogy nedves eszközzel a port a szegletekből is jól eltávolitsuk.

Nem lehet helyesnek tartani azt a szokást, hogy sok helyen a portörlőt a ház folyosóján rázzák ki s az ágynemüt, butort ott porozzák. A por felverése mindenütt kerülendő, egyfelől, mert a por beszivása már magában is hurutot okoz, másfelől, mert a porral szokott a levegőbe s tüdőbe jutni a gümőbaczillus. A házak lépcsőit, folyosóit ennélfogva nedves fürészporral behintve kellene söpörni s nedves ruhával keilene letörölgetni. Az utczát sem helyes szárazon, éktelen por felverésével söpörni. A hol jó burkolat van, ott legczélszerübb a lemosás, a hol pedig ez nem lehetséges, legalább a seprés előtt okvetetlen locsolni kell.

Ha valaki tüdővészben elhal, mindent el kell követni arra, hogy betegségének ragadós mérge, mely őt megölte, megsemmisittessék, ha lehet, vele együtt eltemettessék.

Az elhaltnak minden olyan holmiját, mely testével szoros érintkezésben volt és nem valami nagy becsü, mint pl. rongyos ruhanemü, szalmazsák és effele, el kell égetni.

Hanem azt természetesen senkitől, kivált pedig szegény embertől nem lehet kivánni, hogy becses, értékes tárgyat megsemmisitsen. Ennélfogva ezeket a betegség mérgével megfertőztetett tárgyakat, mielőbb használnók, fertőztelenekké kell tenni.

E czélból a beteg által használt aprőbb eszközöket, szerszámokat karbolos vizzel (5 rész karbolt véve 100 rész vizre) jól meg kell mosni. Fehérnemüit, mosható ruháit erős, forró lugban ki kell főzni. Nem mosható ruhái, bundája, derekalja, matrácza kéngőzzel erősen megfüstöltessenek, még pedig ugy, hogy a 4—5 óra hosszat járja őket keresztül-kasul bezárt szobában.

A meghalt nyoszolóját, a szobában levő butorokat forró lugos vizbe mártott kefével erősen kell letiszti tani, mielőtt valaki az ágyba feküdnék. Éppen igy kell a padlóval bánni, fel kell surolni istenigazában. A szobát, melyben betegen feküdt az elhunyt, legjobb ujra meszelni vagy ujra festeni, — ahol ez nem lehetséges, a falakat puha kenyérbéllel kell végig surolni. Mindenek felett pedig sokszor és hosszasan kell a szobát szellőztetni.

A tüdővész és általában a gümőkór mérge a tudósok állitása szerint más uton is behatolhat testünkbe, nem csak ugy, hogy a tisztátlan levegővel együtt beszivjuk a gümőbaczillusokat.

Azt tapasztalták nevezetesen, hogy némely tehénnek a teje szintén gümőkórossá teszi a vele táplálkozót. Az ilyen tejet adó tehenek természetesen magok is gümőkórosak.

Ebből az a tanulság, hogy mivel az ember nem mindig ismeri is, nem mindig tudja, vajjon nincs-e a tehénnek gümőkórja: soha se egyék az ember nyers tejet, hanem forralva éljen vele. A forralás megöli a gümőbaczillusokat.

Már csak kevés mondani valóm van.

Szinte száján látom sok olvasómnak azt a kérdést, hogy ha akár szüleitől örökölte, akár helytelen életmódja következtében önmaga megszerezte a tüdővészre való hajlandóságot, mitevő legyen akkor.

Az én feleletem nagyon egyszerü és világos. A ki magát egészségében bármi tekintetben megrendülve érzi: folyamodjék rögtön orvoshoz és tartsa meg az életrendnek azokat a szabályait, melyeket az orvos neki elrendel. Ne hallgasson azokra az álbölcsekre, kik azt mondják, ne menjen orvoshoz, mert halál ellen ugy sincs orvosság. Halál ellen nincs, de betegség ellen igen is van és az idejében alkalmazott okos gyógyitás sok embertársunkat hozta már vissza a sir széléről. Az a ki azt, a mit elvesztett egészsége visszaszerzésére megtehet, nem cselekszi meg, önmaga és családja ellen a legnagyobb mértékben vétkezik.

Igyekezzék mindenki egészségét megtartani, de különösen igyekezzék elveszett egészséget visszaszerezni, mert az egészséges ember többet tehet egy percz alatt, mint a beteg egész nap! DR. O'SVÁTH ALBERT.

Hirek és különfélék.

— **A király nevenapja.** E hó 4-én ünnepet ült az ország: a királynak ezen napon volt a nevenapja. Városunk ez évben is, a hagyományokhoz hiven, kegyelettel ünnepelte meg ezt a napot, a mennyiben a r. k. templomban ünnepélyes mise volt, melyre a királyi és megyei hatóságok fejei megjelentek.

— **Gróf és koldusasszony.** Nemes szivre való látványnak voltak tanui e hó 3-án d. u. Budapesten a koronaherczeg-utczában járó-kelők. A zsibárus-utcza közelében ugyanis éppen akkor esett össze egy agg koldusasszony, midőn fogatával arra haladt *Szápáry László gróf*. A nemes gróf a néptömeget látva, kiszállott fogatából, felsegitette az öreg asszonyt kocsijába és szép-utczai lakására vitte, hol pénzbeli ajándékot adván neki értesitette a mentőket, kik az öreg anyót saját lakására szállitották.

— **Mélyen megdöbbentő hir** érkezett mult vasárnap délután a fővárosból: Bokross Elek, a képviselőház alelnöke uj lakásának második emeletéről a felhuzó gépen át a pinczébe zuhant és szörnyet halt. Holttestét a családi sirboltba Kolozsvárra szállitották.

— **Ürge Ignácz Schlauch biboroshoz.** Ürge Ignácz, akiről azt irták a lapok, hogy a sárga folyam mentén a kinaiak felkuoczoltak, levelet irt To-Fu-Paugból Schlauch Lőrincz nagyváradi püspökhöz, amelyben őt bibornokká való kineveztetése alkalmából üdvözli. A levél augusztus 7-éről van keltezve.

— **A muraszombati kórház** folyó évi november hó 1-én fog ünnepélyessn megnyittatni. — Vármegyénk alispánja valószinüleg Muraszombatba fog jönni.

— **A szent-gotthárdi közmüvelődési egyesület megalakulása.** A szent-gotthárdi közmüvelődési egyesület m. hó 26-án tartotta alakuló ülését, a helybeli és vidéki közönség élénk részvéte és érdeklődése mellett. A megalakulás kimoudatván, elnök lett Dsits Gyula kir. közjegyző, alelnökök: Rhorer Emil gyarmati esperes-plébános, Usz Gábor és dr. Varga Gábor szent-gotthárdi ügyvédek. Az alapszabály-tervezet felolvastatott és elfogadtatott. Az alapszabályok első sorban oda vannak irányozva, hogy a kivándorlás megszüntettessék. Már a közel jövőben két szaktanár fog a járás területén működni, kik a kosárfonás terén dijtalanul oktatják a lakósságot, hogy a szegény lakósság télen keresettorást nyithasson magának.

— **Telephon a vidéken.** A telephonhálózat terjesztése érdekében a kereskedelemügyi miniszter a közhasználatra törvényhatósági távbeszélő hálózatok létesitését tervezi. A hálózatok alatt olyan telephonösszeköttetés értendő, mely két vagy több községet a szolgabirói székhelylyel vagy ezeket a vármegye székhelyével, esetleg a legközelebbi várossal összeköti. A feltételek nagyon kedvezők, a mennyiben korlátolt nappali szolgálat mellett csak legalább 10 előfizető kivántatik. Az állomások felállitása sem igényel nagyobb anyagi áldozatot, a mennyiben minden állomás egyszer s mindenkorra 30 frtot fizet, állami, köztörvényhatósági, városi, egyházi hivatalok és jótékonyczélu intézetek évi 15 frt; magányosok évi 30 frt; egyletek, társaskörök, vendéglősök, kávések s egyéb dinyilvános jellegü előfizetők évi 45 frt előfizetési jat fizetnek. Ama tagadhatlan előny mellett, melylyel a telephon létesitése jár a közigazgatás érdekeire nézve, igazán czélszerü lesz ilyenek berendezése, különösen ugy, hogy a telephon berendezési költségei az adózó polgárok ujabb megterheltetésével nem jár.

— **Körözött jómadarak.** Már rég körözte a biróság, mig végre lépre kerültek, — Sárközi Valentin (Falud) és Baranyai Ferencz (Korko), az első stájerhoni, a másik királyfai illetőségü. Többrendbeli betörés és lopással vannak vádolva. Derék csendőrségünk a napokban fogta el és a járásbiróságnak adta át. A czigánybanda egyik érdemes tagját fogták el csendőreink s adták át a kanizsai törvényszéknek, hogy több társaihoz kerülhessen. — Ugyanis Czene Vincze (Trencser) a mákvirág neve, ki luttenbergi születésü s borhidai illetőségü, egy kis ballépésért 3 évig volt fogva Svpronban, most pedig a gróf Szápáry Géza majorjában történt kassza-lopással van vádolva s várja további, kiérdemelt büntetését.

— **Ujitások a postatakarékpénztárnál.** Október 1-től kezdve a kereskedelemügyi miniszter többrendbeli ujitást léptetett élethe a posta-takarékpénztárnál. — Eddig ugyanis annak aki postatakarékpénztári betétkönyvecskét kivánt váltani, személyesen kellett megjelenni a postahivatalnál s az, hogy valaki egy harmadik egyén nevére — pl. ajándékul — állittasson ki egy betétkönyvecskét, nem volt megengedve. A szabályzat mostani kiegészitése szerint bárki válthat tetszés szerinti egyén számára betétkönyvecskét, mint befizető is e minőségben a követelés felett tetszés szerint is rendelkezhetik mindaddig, mig a könyvecskét a kezdeményezett személynek át nem adja, a ki saját aláirásának az előirt módon lsendő fölvételével a követelés felett való rendelkezési jogot is elnyeri. Ily módon a postatakarékpénztári betétkönyvecskék jövőben iskolai jutalmakul, ujévi-, karácsonyi-, keresztszülői stb. ajándékokul a legkitünőbben ajánlkoznak. Könynyitéseket létesitett a miniszter a visszafizetések körül is, amennyiben jövőben irni nem tudó betevőknél, ezeknek a felmondáson megkivánt aláirása egy néviró tanu által teljesithető, sőt ez a tanu is felesleges, ha a betevőt a postaalkalmazott személyesen ismeri.

— **Hirek Zalából.** *Gazd. tanácsadó* bizottságot szervezett a földmiv. miniszter a keszthelyi gazd. tanintézet tanáraiból, mely gazdaságok berendezésére, üzemtervek készitésére, állatfajták megválasztására, tejgazdaságokra stb.-re vonatkozólag a gazdaközönségnek szakvéleményt és tanácsokat ad. — *Br. Hornig* Károly, veszprémi püspök Tapolczán 1600 egyént látott el a bérmálás szentségével. — *A nagy-kanizsai* ev. ref. uj imaház október 15-én szenteli föl Pap Gábor püspök. — *Gyümölcs-kiállitást* rendezett Farkas Sebestyén gazd. tanintézeti főkertész. Mintegy 450 fajt állitott ki cseresznyéből, almából, körtéből és szilvából. — *Csáktornya* város 1894. évi költségvetésében a bevétel 31,134 frtra, a kiadás pedig 37,617 frtra van előirányozva. Tanügyi czélokra 9608 frtot áldoz a város évenkint. — *Zalamegye* a magyar nyelv tanitása és elsajátitása körül érdemeket szerzett tanitók és szorgalmas tanulók között 633 frt 50 kr. jutalmat osztott ki. Kilencz tanitó 30—40, huszonkilencz el. népiskola növendékei pedig 4. 8, 10, 16, 25 frt jutalomban részesültek. 1887 óta a megye kerületén ily czélra 8 év összesen 4507 frt s 70 krt forditott. — *Mura-Szent-Mária* község jegyzőjévé ifj. Goricsanecz József perlaki segédjegyző választatott meg. — *Zala-Egerszeg* város 1892. évi zárszámolása szerint a bevétel 118,868 frt 4 kr., a kiadás 117,373 frt a fölösleg 1494 frt 33 kr. volt. A tanügyi czélokra 12,950 frt 98 krt áldozott. — *A sümeghi* kaszinóban mozgalom indult meg a párbajozás ellen. — *Schultz Frigyes*, br. Inkey Nándor uradalmi erdészét egy vadászlársa véletlenségből agyonlőtte.

— **Nagyszerü ajándék a „Szabad Szó“ előfizetőinek.** Magyarország legkiválobb nyomdai müintézete: „Kosmos,“ mely egyszersmind a „Szabad Szó“-nak kiadótulajdonosa, nagyszabásu diszmunka kiadását határozta el. Egy nagy fényayel kiállitott magyar történeti albumról van szó, mely méltó lesz ahhoz a tárgyhoz, melyet felölel és ahhoz az intézethez, mely közrebocsátja. A „Magyar történeti album“ a legdiszesebb magyar történeti munka lesz, mely eddig a sajtót elhagyta. Nem kevesebb mint ötven nagy pompás szines képet fog tartalmazni, melyek a magyar

történet legkimagaslóbb és legmagasztosabb jelenetét fogják ábrázolni. A „Magyar történelmi album“ a „Szabad Szó“-hoz hasonló nagy alakban, rendkivül finom vastag papiroson, müvésziesen diszitett kötésben fog megjelenni. A képeket kitünő magyar müvészek készitik és a mellé csatolt szöveget egy fényes tollu iró irta. Ezt a nagyszerü, ötven nagy pompás szines képet tartalmazó, diszes kötésü Magyar történeti albumot, melynek bolti ára 2 frt lesz, karácsonyi ajándékul ingyen fogják kapni a „Szabad Szó“ azon előfizetői, a kik október 1-én legalább egy negyedévre (Budapesten 2 frt 50 kr., vidéken 3 frt) előfizetnek. — Természetes, hogy ezek mellett ingyen kapják a „Szabad Szó“ előfizetői a már jelzett „Szabad Szó naptárt“ is, melynek bolti ára 1 frt lesz. A „Szabad Szó“ ezeken kivül még oly előnyökben részesiti előfizetőit, milyeneket egy magyar lap sem nyujt. — Ugyanis ingyen kapják Margitay Dezsőnek diszes boritéku és 40 szines képet tartalmazó „Törvénybakter“ czimü regényét — és ingyen küldi a következő három érdekfeszitő regényt: „Zord idők“ irta Rákosi Viktor, „Gyilkosság a kézfogón“ orosz regény, „Egy hóhér emlékiratai“ franczia regény.

A nap és éj hossza.

Sept.	A nap kel	A nap nyugszik	A hold kel	A hold nyugszik
8.	6·10	5 24	4 18	5. 0
9.	6.12	5 22	5 29	5.17
10.	6.13	5.20	6.39	5.32
11.	6.14	5.18	7.51	5 50
12.	6.16	5.16	9. 2	6.11
13.	6.17	5.14	10.14	6.36
14.	6.19	5.13	11.21	7. 9

Piaczi árak:

Buza	6.—	6 50
Árpa	6.50	.—
Rozs	5.—	5.30
Zab	5.60	
Hajdina	.—	
Lenmag	—.—	10.—
Kukorica	6 —	
Köles	4.30	4.50

Nyilttér.

Az e rovat alatt közlöttekért nem felelős a szerk.

Egész selyem mintázott Foulardokat (mintegy 450 különböző fajban), méterenként 85 krtól 3 frt 65 krig — valamint fekete, fehér és szines selyemszöveteket 4 krtól 11 frt 65 krig szállit — sima, koczkás, csikos, virágos, damaszolt minőségben (mintegy 240 féle dispositió és 2000 különböző szin és árnyalatban) szállit posta bér- és vámmentesen Henneberg G. (cs. és kir. udvari szállitó) selyemgyára Zürichben. Minták postafordulóval küldetnek. Svájczba czimzett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. 2

HIRDETÉSEK.

Eszencziákat

rum cognac, mindennemü szeszes italok, asztali likőrök és különlegességek azonnali elhibázhatatlan elkészitésére a legkitünőbb minőségben szállitok.

Azonfelül ajánlok 80 foku vegyileg tiszta eczeteszencziát kellemes izü boreczet és közönséges eczetek gyártásához. Leirások és használati utasitások ingyen mellékeltetnek.

Kiváló eredményért kezeskedek.

Árlapot bérmentve küldök.

Pollák Károly Fülöp

Eszencziák-különlegességek gyára

PRÁG.

Megbizható ügynökök kerestetnek.

Máriaczelli Gyomorcseppek

nagyszerüen hatnak gyomor bajoknál, nélkülözhetetlen és általánosan ismeretes házi és népszer.

A gyomorbetegség tünetei: étvágytalanság, gyomorgyengeség, büzös lehelet, felfujtság, savanyu felböfögés, hasmenés, gyomorégés, felesleges nyálkakiválasztás, sárgaság, undor és hányás, gyomorgörcs, szülkülés.

Hathatós gyogyszernek bizonyult fejfájásnál, a menynyiben ez a gyomortól származott, gyomortulterhelésnél ételekkel és italokkal, giliszták, májbajok és hämorrhoidáknál.

Emlitett bajoknál a *Máriaczelli gyomorcseppek* évek ota kitünőknek bizonyultak, a mit száz meg száz bizonyitvány tanusit. Egy kis üveg ára használati utasitással együtt 40 kr., nagy üveg á 70 kr.

Schutzmarke.

Magyarországi főraktár:
Török József gyogyszertára
Budapest, Király uteza 12 sz.

A védjegyet és aláirást tüzetesen tessék megtekinteni!! Csak oly cseppeket tessék elfogadni, melyeknek burkolatára zöld szalag van ragasztva a készitő aláirásával (C. Brady) és ezen szavakkal: „Valodiságát bizonyitom“.

A Máriaczelli gyomorcseppek valodian kaphatók

Muraszombatban Bölcs Béla gyógyszertárában.

2374
893.

Árverési hirdetményi kivonat.

A muraszombati kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság közhirré teszi, hogy Duban János végrehajtatónak Bencsecz István, Anna és Julianna végrehajtást szenvedett elleni 62 frt 20 kr. tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a szombathelyi kir. törvényszék (a muraszombati kir. járásbiróság) területén lévő Borhida község határában fekvő, a borhidai 10. sz. tjkben felvett A I. 3—5. 8—11. sorsz. ingatlanokból alpereseket illető ¼ részre 56 frt, az 53. számu tjkvben felvett A. I. 1—8. sorszámu birtokból illető egy negyed részre 54 frt, az 59. sz. tjkvben foglalt A I. 936. hrsz. birtokból illető ¼ részre 13 frt; a 79. sz. tjkvben foglalt A I. 1—2. sorsz. birtokból illető ¼ részre 101 frt; a 80. sz. tjkvben felvett A I. 1—4. sorsz. birtokból illető ¼ részre 63 frt; a 81. sz. tjkvben foglalt A I. 34. hrsz. 10. házsz. birtokból illető ¼ részre 123 frt; a 82. sz. tjkvben foglalt A I. 1—4. sorsz. birtokból illető ¼ részre 24 frt; a 104. sz. tjkvben felvett A I. 1—5. sorsz. birtokból illető ¼ részre 51 frt; a 126. sz. tjkvben foglalt A I. 1—2. sorsz. birtokból illető ¼ részre 24 frt; a 127. sz. tjkvben felvett A. I. 1—2. sorsz. birtokból illető ¼ részre 11 frt; a 151. sz. tjkvben felvett A. I. 1—3. sorsz. birtokból illető ¼ részre 7 frt; a 154 sz. tjkvben felvett A I. 1. sorsz. birtokból illető ¼ részre 12 frtban megállapitott kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1893. évi deczember hó 4. napján** délelőtt 10 órakor Borhidán a községbiró házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10 százalékát készpénzben vagy az 1881. LX. tcz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t. cz. 170. §-a értelmében, a bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Muraszombatban, a kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóságnál 1893. szeptember 9.

SAÁRY J., kir. aljbiró.

Röviditett levél- vagy sürgönyczim:
GAZDASÁGI GÉPGYÁR BUDAPEST.

ELSŐ MAGYAR
GAZDASÁGI GÉPGYÁR RÉSZVÉNY-TÁRSULAT
BUDAPESTEN.

Gyártelep: Külső váczi-út 7. szám.

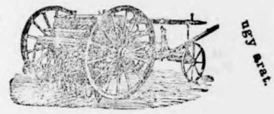

Minden gazda, aki a legelönyösebb szerkezetü **vetőgépek** beszerzése iránt érdeklődik, kimeritő felvilágositást nyerhet gyárunk igazgatóságánál.

Terjedelmes árjegyzékekkel a gazdaság **összes ágazatában** szükséglendő gépezetekről dijmentesen szolgálunk.

Mayer E. Fiai

gazdasági gépgyár, vas- és fémöntöde
SZOMBATHELYEN
ajánlja a jelenkor legujabb s legjobb, cs. és kir szabadalmazott, egyedül eredeti
„New-Hungaria-Drill“
sorvető-gépet, 4000 darabon felül forgalomban.— **Szórvavető-gépeket, szecskavágó, répavágó,** cs. és kir. szabadalmazott

„Non plus ultra“ és „Duplex-daráló“

csöves tengeri daráló és **tengeri morzsoló** gépeket kézi-, járgány- és gőzhajtásra. — Szakrendszerü **aczél-ekéket,** cs. kir. szab **2** és **3 borozdás ekéket,** 10,000 drbon felül forgalomban; különféle földmivelő gépeket s eszközöket **Cséplőgépek, olajkészitő gépek, borsajtók** stb.

Minden a legkitünőbb kivitelben, jótállás és előnyös feltételek mellett. — Ajánljuk továbbá ujonnan, a kornak megfelelően, legczélszerübben berendezett

nagy vas- és fém-öntödénket,

öntvényeket készitünk saját vagy idegen minták után.

Chablon és gépformázás!

60 elsőrendü kitüntetés!

Turbinák, malomberendezések magas őrléshez, gőzgépek stb.

Kivánatra képes árjegyzékkel bérmentve s ingyen szolgálunk.

Muraszombatban Meixner Mátyás vaskereskedőnél van bizományi **raktárunk.**

ELŐFIZETÉSI FELHIVÁS

A HÉT

TÁRSADALMI, IRODALMI ÉS MÜVÉSZETI KÖZLÖNY

október—deczemberi (TIZENHATODIK) évnegyedére.

SZERKESZTI ÉS KIADJA: **KISS JÓZSEF.**

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

A HÉT a legliberálisabb szellemben szerkesztett hetilap. Közöl **novellákat, költeményeket, dramatizált apró-ágokat, politikai és társadalmi eseményeket;** figyelemmel kiséri **a hét összes mozgalmait** és kiválasztja s feldolgozza a legfontosabbakat és legérdekesebbeket. Kultivál minden aktuális genret, hozzászol minden aktuális kérdéshez, de sohasem lépi át azon határokat, melyeket a jó izlés — irodalmi lapnál a legfőbb kriterium — parancsol.

A HÉT **az egyetlen szépirodalmi hetilap, mely a péntek esti szinházi premierekről még ugyanazon a héten, ugyszólván a napilapokkal egyidejüleg hoz nagyobb szabásu ismertetéseket. Szépirodalmi része** kivételével actuális minden közleményében és jórészt ennek köszönheti nagy sikereit és azon közkedveltséget, melyben részesül.

Munkatársai fényes koszorujából alig hiányzik egy nagy irodalmi név. Azok, a kik a „HÉT“-be eddig irtak s részben állandó munkatársai, felemlitjük a következőket:

Abonyi Árpád, Ábrányi Emil, ifj. Ábrányi Kornél, Ágai Adolf, Ambrus Zoltán, Balogh Pál, Bársony István, Bede Jób, Bródy Sándor, Czélió, Dóczi Lajos, Endrődi Sándor, Gozsdu Elek, Herczeg Ferencz, Heltai Jenő, Hock János, Ignotus, Inczédy László, Jászai M., Jókai Mór, Justh Zsigmond, Kenedi Géza, Kóbor Tamás, Kozma Andor, Kohn Dávid, Makai Emil, Munkácsy Kálmán, Murai Károly, Petelei, Palágyi Lajos, Pollák Illés, Rákosi Jenő, Rákosi Viktor, Sebők Zsigmond, Szabó Endre, Szabóné Nogál Janka, Szalay Fruzina, Szemere Attila, Szomaházy István, Szüry Dénes, Silberstein Adolf, Tábori Róbert, Tóth Béla, Tolnay Lajos, Vadnay Károly, Vészi József stb. stb.

A HÉT **külső kiállitása összes lapjaink közt a legfényüzőbb. Minden számának boritékán egy fényes kivitelü nagy arczképet közöl: kitünőségeket,** de legfőkép érdekes alakokat a politika, müvészet, irodalom és a szalon köréből, azok arczképeit, akiket a lefolyt hét eseményeinek árja, habár csak ideiglenesen is felszinre vetett.

A HÉT számai bekötve évenként **két vaskos** kötetet képeznek és nagyon is érdemesek a megőrzésre. Az első hét kötet, melyből teljes példányok — bár igen csekély számban — még kaphatók, valóságos tárháza az érdekét soha sem veszitő becses olvasmányoknak.

A HÉT előfizetési ára: Egész évre 10 frt, félévre 5 frt, negyedévre 2 frt 50 kr.

Mutatványszámokat ingyen és bérmentve küld

A HÉT kiadóhivatala, Budapest, VII., Erzsébet-körut 6.

Nyomatott Grünbaum Márk gyorssajtóján Muraszombatban.